

การพัฒนาแบบทดสอบมาตรฐานความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ.2562

ด้านการนำไปใช้ สำหรับผู้เตรียมสอบใบประกอบวิชาชีพครู

The Development of a Standardized Knowledge Test Based on the 2019 Professional Teaching Standards in the Area of Application for Pre-Service Teachers Preparing for the Teaching License Examination

วัลลภา พรหมท้าว^{1*}, สาโรช สอาดเยี่ยม¹, อังษณิภรณ์ ศรีคำสุข², พิมพ์ทอง สังกุทธิพงษ์¹
 วิชากร ลังกาฟ้า¹, กรวิ นันทชาต¹, ณัฐกุล รุณผาบ¹, มานิตย์ พุทธโยธา¹
 ประดิษฐ์ อินทร์บุรี¹ และ เสน่ห์ กรแก้ว¹

Wanlapa Promtow^{1*}, Saroj Saardiyum², Angsaneepon Srikhamsuk³, Pimthong Sungsutthipong⁴,
 Wichakorn Lungkafha⁵, Kronrawee Nanchad⁶, Nuttakul Roonnaphab⁷, Manit Puttayota⁸,
 Pradit Inburi⁹ and Sanae Kornkaew¹⁰

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

120 ถนน มหิดล ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ เชียงใหม่ 50100 ประเทศไทย

¹Faculty of Education, The Far Eastern University

120 Mahidol Rd., Suthep Subdistrict, Mueang District, Chiang Mai Province, 50100, Thailand

²สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

119 ถนน ลำปาง-แม่ทะ ตำบลชมพู อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง 52100 ประเทศไทย

²Bachelor of Education Program in Elementary, Faculty of Education, Lampang Rajabhat University

119 Lampang – MaeTha Rd., Chompoo Subdistrict, Mueang District, Lampang Province,

52100, Thailand

รับบทความ: 28 สิงหาคม 2568 **ปรับปรุงบทความ:** 29 พฤศจิกายน 2568 **ตอบรับตีพิมพ์บทความ:** 29 ธันวาคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบทดสอบมาตรฐานความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2562 ด้านการนำไปใช้ สำหรับผู้เตรียมสอบใบประกอบวิชาชีพครู มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบทดสอบมาตรฐานความรู้ตาม

* ผู้ประพันธ์บรรณกิจ

อีเมล: wanlapa@feu.ac.th

มาตรฐานวิชาชีพครู ด้านการนำไปใช้ สำหรับผู้เตรียมสอบใบประกอบวิชาชีพครูโดยกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินผล จำนวน 3 คน 2) นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ ที่เตรียมเข้ารับการทดสอบมาตรฐานความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครู ตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา จำนวน 210 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบทดสอบมาตรฐานความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครู ด้านการนำไปใช้ มีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัย เลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 1 ฉบับ จำนวน 74 ข้อ สถิติที่ใช้ในวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ แบบคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (KR-20) วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel ผลการวิจัยพบว่า แบบทดสอบความรู้และประสบการณ์วิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพครู ด้านการนำไปใช้ สำหรับผู้เตรียมสอบใบประกอบวิชาชีพครู มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.67 – 1.00 ค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.25 – 0.80 ค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.45 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.84

คำสำคัญ

แบบทดสอบมาตรฐานความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครูด้านการนำไปใช้, เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครูสภา

Received: August 28, 2025

Revised: November 29, 2025

Accepted: December 29, 2025

Abstract

The objective of this research was to develop a standardized test of professional knowledge based on the Professional Standards for Teachers B.E. 2562 (2019), specifically focusing on the application aspect, for teacher license examinees. The target groups consisted of: 1) three experts in measurement and evaluation, and 2) 210 students from the Faculty of Education who were preparing for the professional knowledge test administered by the Teachers' Council of Thailand. The research instrument was a standardized test of professional knowledge focusing on the application aspect, designed as a 5-option multiple-choice test consisting of 74 items. The data were analyzed using Microsoft Excel. The statistics employed for data analysis included the Index of Item-Objective Congruence (IOC), difficulty index (p), discrimination power (r), and the Kuder-Richardson reliability coefficient (KR-20). The research findings indicated that the developed standardized test of professional knowledge and experience (application aspect) for teacher license examinees had an IOC ranging from 0.67 to 1.00. The difficulty index ranged from 0.25 to 0.80, and the discrimination power ranged from 0.20 to 0.45. The reliability coefficient of the entire test was 0.84

Keywords

a standardized test of knowledge based on teaching professional standards in application, Teachers' Council of Thailand Professional Standards Criteria

บทนำ (Introduction)

ด้วยบทบัญญัติด้านการศึกษาดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครู สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู มี 3 มาตรา ได้แก่ มาตรา 50 (4) ที่กำหนดให้ บุคคลมีหน้าที่เข้ารับการศึกษอบรมในการศึกษาภาคบังคับ มาตรา 54 ที่กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลา 12 ปี พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการศึกษาของชาติ หมวดที่ 4 ว่าด้วยแนวทางการจัด การศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนา ตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ หมวดที่ 9 ว่าด้วยเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 66 ผู้เรียน มีสิทธิได้รับ การพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่าง ต่อเนื่องตลอดชีวิต เป็นการเปลี่ยนแปลงการจัดกระบวนการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ, 2545) ครูผู้สอนต้องพัฒนาตนเองเพื่อให้เป็นครูในยุคปฏิรูปการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง คุณลักษณะของพลเมืองไทยในยุคศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีความพร้อม ทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ ดีรอบด้านรวมถึงการมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 กำหนดสมรรถนะและองค์ความรู้ของสมรรถนะผู้ ประกอบวิชาชีพครูในยุคศตวรรษที่ 21 ตามมาตรฐานวิชาชีพด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ด้านการ ปฏิบัติงาน และด้านการปฏิบัติตน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2563)

เป้าหมายของการจัดการศึกษาตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ คือการทำให้ผู้เรียนใฝ่หาความรู้ อยู่เสมอ มีความรับผิดชอบ มีวินัย เพื่อทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันได้ อย่างมีความสุข และเป็นหลักในการพัฒนาประเทศ เป้าหมายดังกล่าวเป็นความท้าทายจะสำเร็จได้ ต้องอาศัย ผู้ประกอบวิชาชีพครูที่มีคุณภาพ การผลิตผู้ประกอบวิชาชีพครูที่มีคุณภาพ จำเป็นที่จะต้องอาศัย ความร่วมมือ กันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตครูและคุรุสภา เพื่อทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตรงตามมาตรฐานวิชาชีพ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2561) สอดคล้องกับกฎหมายและนโยบาย ที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบวิชาชีพครูเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับใช้สร้างมาตรฐานให้กับวิชาชีพครูและทำให้วิชาชีพครู น่าเชื่อถือ เป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วนในสังคม กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องที่สอดคล้องและเชื่อมโยง โดยตรงกับบทบัญญัติด้านการศึกษาดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580)

เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงบทบาทของผู้ประกอบวิชาชีพครู ให้สามารถสร้างคนไทยให้มีทักษะที่จำเป็นในยุคศตวรรษที่ 21 ประสบความสำเร็จ จึงได้มีการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพครู ได้แก่ 3 ด้าน มาตรฐานความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตนตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพครูที่ควรจะมี ในยุคศตวรรษที่ 21 เพื่อใช้พัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบวิชาชีพครูให้สามารถเรียนรู้ได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

ปัจจุบันนี้ วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่มีผู้ให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก รวมไปถึงผู้ที่สำเร็จการศึกษาในวุฒิการศึกษาอื่นที่ไม่ใช่การศึกษาด้านศึกษาศาสตร์ ครุศาสตร์ และผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาทางด้านศึกษาศาสตร์ ครุศาสตร์นั้น ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (Office of the Secretariat of the Teachers Council of Thailand, 2019) โดยได้มีการกำหนดให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ให้ได้ผู้มีความรู้ความสามารถ และมีจิตวิญญาณของความเป็นครู อย่างแท้จริง เพื่อให้ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและมีประสิทธิภาพการสอน คุรุสภา ซึ่งเป็นองค์กรหลักที่มีหน้าที่ในการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการทดสอบและประเมินสมรรถนะทางวิชาชีพครูตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของกลไกและระบบการคัดกรองผู้ประกอบวิชาชีพครูให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครูและมีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพครูที่คุรุสากำหนด ส่งผลให้มีการทดสอบเพื่อขอรับใบประกอบวิชาชีพครูขึ้น โดยมีผลบังคับใช้กับผู้เข้ารับการศึกษาในหลักสูตรปริญญา และประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูที่คุรุสภารับรอง เพื่อขอรับใบประกอบวิชาชีพครู ต้องผ่านเกณฑ์การทดสอบและประเมินสมรรถนะความรู้ทางวิชาชีพครู พ.ศ.2563 จึงจะสามารถขอรับใบประกอบวิชาชีพครูได้ (ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง รายละเอียดของมาตรฐาน ความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ, 2563) โดยเนื้อหาที่คุรุสภาใช้ในการสอบจะอยู่ในหมวดมาตรฐานความรู้ ดังนี้ 1) การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) จิตวิทยา พัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยา ให้คำปรึกษา ในการวิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ 3) เนื้อหาวิชาที่สอน หลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ 4) การวัด ประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน 5) การใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา และ 6) การออกแบบและการดำเนินการเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2562)

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ได้ปรับปรุงมาตรฐานการสอบใบประกอบวิชาชีพครูให้มีความเข้มข้นมากขึ้น เพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เข้าสอบต้องมีความรู้ความสามารถในหลายด้าน ทั้งด้านวิชาชีพครู เนื้อหาที่สอนและทักษะการจัดการเรียนรู้ และนำแนวคิดในการนำความรู้ความเข้าใจที่ได้เรียนรู้ ไปใช้ในสถานการณ์หรือบริบทใหม่ๆ โดยผู้เรียนจะไม่ได้ใช้แค่จดจำหรืออธิบายข้อมูล

ได้เท่านั้น แต่ต้องสามารถนำข้อมูลเหล่านั้นมาปฏิบัติจริงเพื่อแก้ปัญหาหรือทำงานให้สำเร็จ ดังนั้นการนำความรู้ไปใช้ตามโครงสร้าง การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ SOLO Taxonomy จะแตกต่างจาก Bloom Taxonomy (Bloom, 1956) เพราะว่าการกำหนดระดับผลการศึกษาของผู้เรียนนั้น ไม่มุ่งเน้นเฉพาะแค่การสอนและการให้คะแนนจากผลงานแต่เพียงอย่างเดียว แต่เป็นกระบวนการประเมินผลที่ให้ความสำคัญว่า ผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้อย่างไร และผู้สอนมีวิธีการอย่างไรที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการทางปัญญาที่มีความซับซ้อนและก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น โดยด้านที่ 3 ของ SOLO Taxonomy (Structure of Observed Learning Outcome) ระดับ Multi-structural (ระดับหลายมุมมอง) คือการตอบสนองของผู้เรียนจะมุ่งเน้นไปที่หลาย ๆ มุมมองโดยการปฏิบัติต่อผู้เรียนจะเป็นไปอย่างอิสระ เช่น สามารถอธิบายได้ ยกตัวอย่างได้ หรืออาจเชื่อมโยงได้ หมายถึงการที่ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้และแนวคิดต่าง ๆ เข้าด้วยกันได้อย่างมีความหมายและเป็นระบบ โดยนำไปใช้ในชั้นเรียนนั้นต้องการกระบวนการที่สามารถประเมินความสามารถของผู้เรียนในการเชื่อมโยง และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดต่าง ๆ มีการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้คำถามที่เชื่อมโยงแนวคิดประเมินผลการเรียนรู้ ให้ข้อมูลป้อนกลับที่สร้างสรรค์ ปรับปรุงการสอนตามผลการประเมิน (พอล เมน, 2564) มาใช้ในการสอบใบประกอบวิชาชีพครู เพื่อวัดระดับความเข้าใจของผู้เข้าสอบในด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน ความรู้ในหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ รวมไปถึงความรู้ในกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินสถานการณ์ทางการศึกษา ในการสอบใบประกอบวิชาชีพครู ช่วยให้ครูสามารถประเมินความสามารถของผู้เข้าสอบได้อย่างครอบคลุมและเป็นระบบ ทำให้ได้ครูที่มีคุณภาพและมีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ จึงปรับปรุงมาตรฐานการสอบใบประกอบวิชาชีพครูให้มีความเข้มข้นมากขึ้น เพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง ผู้เข้าสอบต้องมีความรู้ความสามารถในหลายด้าน ทั้งด้านวิชาชีพครู เนื้อหาที่สอน และทักษะการจัดการเรียนรู้

ด้วยเหตุปัจจัยหลาย ๆ อย่างดังกล่าว และปัจจุบันยังขาดเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและทดสอบคุณภาพด้านการนำความรู้ไปใช้ตามมาตรฐานวิชาชีพครู จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบมาตรฐานความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2562 ด้านการนำไปใช้ สำหรับผู้เตรียมสอบใบประกอบวิชาชีพครู และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสอบขอรับใบประกอบวิชาชีพครูต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

เพื่อพัฒนาแบบทดสอบมาตรฐานความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2562 ด้านการนำไปใช้สำหรับผู้เตรียมสอบใบประกอบวิชาชีพครู

ทบทวนวรรณกรรม (Literature Reviews)

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ มาตรฐานความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2562

มาตรฐานวิชาชีพ หมายถึง จุดมุ่งหมายหลักที่จะสร้างแนวทางปฏิบัติรวมทั้งส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณของวิชาชีพ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในวิชาชีพของผู้ปฏิบัติ ส่งผลให้การปฏิบัติงานอาชีพมีคุณภาพสูง โดยแต่ละวิชาชีพ ย่อมให้บริการแก่สาธารณชน หรือองค์กรต่างๆ โดยต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญเฉพาะ โดยมีมาตรฐาน ในการประกอบอาชีพที่ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องได้รับการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างเพียงพอก่อนที่จะประกอบอาชีพ

วิชาชีพที่มีมาตรฐาน จึงได้รับการยกย่องให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงเพราะผู้ประกอบวิชาชีพ นอกจากต้องมีความรู้ และทักษะในวิชาชีพแล้ว ยังต้องมีความรับผิดชอบสูง เพราะเกี่ยวข้องกับผู้รับบริการและสาธารณชน จึงต้องมีการควบคุม การประกอบวิชาชีพเป็นพิเศษ เพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อผู้รับบริการ โดยผู้ประกอบวิชาชีพต้องประกอบวิชาชีพด้วยวิธีการ แห่งปัญญาได้รับการศึกษาอบรมมายาวนานเพียงพอ มีอิสระในการใช้วิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพ และมีจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งต้องมีสถาบันวิชาชีพหรือองค์กรวิชาชีพที่เป็นแหล่งกลางในการสร้างสรรค์และจรรโลงวิชาชีพด้วย

แนวทางการประเมินสมรรถนะนิสิตนักศึกษาครูในการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพครู สาระการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 3 สมรรถนะ ดังนี้ 1) การปฏิบัติหน้าที่ครู ควรประเมินเกี่ยวกับความมุ่งมั่นพัฒนา ความเอาใจใส่ และการสร้างแรงบันดาลใจ รวมถึงการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน 2) การจัดการเรียนรู้ ควรประเมินเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเฉพาะ การประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียน การทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ควรประเมินเกี่ยวกับความร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียน การเข้าถึงและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน (นริศรา เสือคล้าย, 2563, 1-17)

ครูสภาจึงมีภารกิจที่สำคัญในการยกระดับคุณภาพในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา และการพัฒนาวิชาชีพทางการศึกษาเพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพมีมาตรฐานวิชาชีพตามที่ครูสภากำหนดและเล็งเห็นความสำคัญ คุณภาพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาจึงต้องดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะและคุณภาพของผู้ประกอบ วิชาชีพทางการศึกษาในอนาคต แนวทางการยกระดับคุณภาพในการประกอบวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาในอนาคต (มารุต พัฒนาผล, 2564)

คุณลักษณะของวิชาชีพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ (ครูสภา) สำนักงานเลขาธิการครูสภา (2562) ข้อบังคับครูสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 นิยามของมาตรฐานความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน มาตรฐานการปฏิบัติตน

1. มาตรฐานความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพ หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีเพียงพอเพื่อนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้

2. มาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการแสดงพฤติกรรม การปฏิบัติงาน และการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพ

ทางการศึกษาต้องปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดผล ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้หรือการจัดการศึกษารวมทั้งต้องฝึกฝนพัฒนาตนเองให้มีทักษะหรือความชำนาญสูงขึ้น อย่างต่อเนื่อง

3. มาตรฐานการปฏิบัติตน หมายความว่า จรรยาบรรณของวิชาชีพที่กำหนดขึ้นเป็นแบบแผนในการประพฤติปฏิบัติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องยึดถือปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียง และฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมาซึ่ง เกียรติ และศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ”

ตามประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง รายละเอียดของมาตรฐาน ความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ครุตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (2563) ได้กำหนดรายละเอียดสาระความรู้และสมรรถนะ ดังนี้ 1. มาตรฐานความรู้ ประกอบด้วย

- 1.1 การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - 1.2 จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาให้คำปรึกษาในการ วิเคราะห์ และพัฒนาผู้เรียน ตามศักยภาพ
 - 1.3 เนื้อหาวิชาที่สอน หลักสูตร ศาสตร์การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัล ในการจัดการเรียนรู้
 - 1.4 การวัดประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหา และพัฒนาผู้เรียน
 - 1.5 การใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา
 - 1.6 การออกแบบ และการดำเนินการเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา
2. มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ ประกอบด้วย

- 2.1 การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพครู
- 2.2 การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2563)

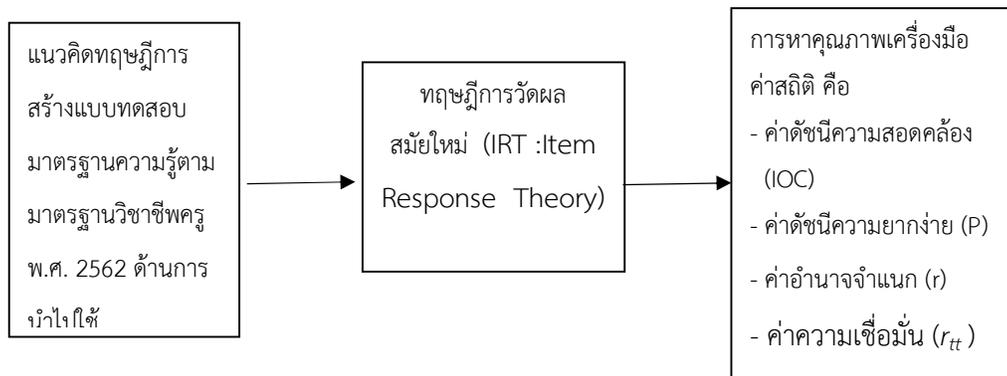
การพัฒนาแบบทดสอบใบประกอบวิชาชีพครูด้านการนำไปใช้ อ้างอิงจากทฤษฎีการเรียนรู้ของ บลูม (Bloom's Taxonomy) ในระดับที่ 3 คือการประยุกต์ใช้ (Application) โดยเน้นการวัดความสามารถในการนำความรู้และความเข้าใจไปใช้ในสถานการณ์ใหม่

การสร้างแบบทดสอบที่วัดความสามารถด้านการนำไปใช้ ไม่ได้จำกัดอยู่แค่การวัดความจำ แต่ต้องวัดความสามารถในการประยุกต์ความรู้ หลักการหรือทักษะที่เรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริง หรือสถานการณ์จำลองที่ใกล้เคียงกับบริบทการทำงานของครู โดยทฤษฎีการวัดผลสมัยใหม่ (Item Response Theory: IRT) เป็นแนวคิดที่สำคัญในการสร้าง แบบทดสอบมาตรฐาน เพราะช่วยให้สามารถประเมินคุณสมบัติของข้อสอบและผู้เข้าสอบได้อย่างถูกต้องจากการวัดผลแบบเดิม ซึ่งแบบทดสอบเป็นการเน้นการสร้างมาตรวัด (Scale): ช่วยให้เห็นค่าที่ได้มีความหมายที่ชัดเจนและเทียบเคียงได้ และการประเมินพารามิเตอร์ข้อสอบ: IRT สามารถระบุค่าพารามิเตอร์ของข้อสอบแต่ละข้อ เช่น ความยาก (Difficulty) และ อำนาจจำแนก (Discrimination) ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการคัดเลือกข้อสอบที่เหมาะสม เพื่อให้ข้อสอบสามารถจำแนกผู้สอบที่มีความรู้/ทักษะด้านการนำไปใช้ ในระดับที่ต่างกันได้อย่างชัดเจน

การสร้างข้อสอบจึงจำเป็นต้องออกแบบสถานการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยเรียน เน้นการนำไปใช้ในชีวิตจริง มีข้อมูลเพียงพอต่อการแก้ปัญหา รูปแบบอาจเป็นสถานการณ์ปัญหา กรณีศึกษา หรือโจทย์ปัญหา ข้อสอบที่ดีต้องมีภาวะวิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบ ด้านความตรงตามเนื้อหา ความเชื่อมั่น และค่าอำนาจจำแนกที่เหมาะสม ควรผ่านการทดลองใช้และวิเคราะห์คุณภาพรายข้อเพื่อนำผลไปปรับปรุงและพัฒนาทั้งข้อสอบและการเรียนการสอนต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย (Research Methodology)

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินผล จำนวน 3 คน และ 2) นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ ที่เตรียมเข้ารับการทดสอบมาตรฐานความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา จำนวน 210 คน

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบทดสอบมาตรฐานความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2562 ด้านการนำไปใช้ สำหรับผู้เตรียมสอบใบประกอบวิชาชีพครู มีลักษณะปรนัย เลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 74 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือตามลำดับดังนี้

- 1) กำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้างแบบทดสอบ
- 2) ศึกษานิยาม ทฤษฎี ของการสร้างแบบทดสอบความรู้และประสบการณ์วิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพครูด้านเนื้อหาวิชาที่สอน หลักสูตร ศาสตร์การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

3) สร้างแบบทดสอบเป็นปรนัยแบบเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 74 ข้อ วิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (Table of Specification: TOS) และจัดทำในลักษณะอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้ Google Form

4) นำแบบทดสอบฯ เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา และคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา ระหว่าง 0.67 – 1.00

5) นำไปทดลองใช้กับนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่ ที่เตรียมเข้ารับการทดสอบและประเมินสมรรถนะทางวิชาชีพครูด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา ปี 2567 รอบที่ 2 จำนวน 210 คน เพื่อหาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก

6) คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย อำนาจจำแนก ที่อยู่ในเกณฑ์ นำมารวบรวมเป็นแบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ ไปทดสอบกับนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่ ที่เตรียมเข้ารับการทดสอบและประเมินสมรรถนะทางวิชาชีพครูด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา ปี 2567 รอบที่ 3 จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้วิจัยนำแบบทดสอบจำนวน 74 ข้อ เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อประเมินความตรงเชิงเนื้อหาด้วยการพิจารณาดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) และดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2) ผู้วิจัยนำแบบทดสอบจำนวน 74 ข้อ ไปทดลองใช้กับผู้เตรียมเข้ารับการทดสอบและประเมินสมรรถนะทางวิชาชีพครู ด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา รอบที่ 2 ปี 2567 จำนวน 210 คน เพื่อหาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ

3) ผู้วิจัยคัดเลือกแบบทดสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.25 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้จำนวน 40 ข้อ

4) ผู้วิจัยนำแบบทดสอบ จำนวน 40 ข้อ ไปทดลองใช้กับผู้เตรียมเข้ารับการทดสอบและประเมินสมรรถนะทางวิชาชีพครู ด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา รอบที่ 3 ปี 2567 จำนวน 30 คน (ซึ่งเป็นคนละกลุ่มกับการทดสอบในข้อที่ 2) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ข้อมูลความตรงเชิงเนื้อหา วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

2) ข้อมูลความยากง่ายของแบบทดสอบเป็นรายข้อ วิเคราะห์ด้วยค่าดัชนีความยากง่าย (P)

(พิชญ์สินี ชมภูคำ, 2553)

3) ข้อมูลค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (r) วิเคราะห์ด้วยดัชนีค่าอำนาจจำแนก (r) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543) ข้อมูลความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ วิเคราะห์ด้วยค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) ใช้สูตร KR-20 ของ Kuder Richardson

ผลการวิจัย (Results)

แบบทดสอบความรู้และประสบการณ์วิชาชีพด้านการนำไปใช้ สำหรับผู้เตรียมตัวสอบใบประกอบวิชาชีพครูในการคำนวณความสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพครูสภา จำนวน 74 ข้อ คัดเลือกข้อที่มีค่า IOC สูงกว่า 0.67 ค่าดัชนีความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.25 – 0.80 ค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.45 และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบทั้งฉบับ จำนวน 40 ข้อ ผลรวมของผู้ที่ทำแบบทดสอบมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา ด้านการวิเคราะห์สำหรับผู้เตรียมสอบใบประกอบวิชาชีพครูจำนวน 30 คน วิเคราะห์ด้วยค่าความเชื่อมั่น ใช้สูตร KR-20 ของ Kuder Richardson เท่ากับ 0.84 ($p = 8.65$ และ $S^2 = 48.39$)

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลการวิเคราะห์เนื้อหา (Table of Specification : TOF) ด้านการนำไปใช้

เนื้อหา	จำนวนข้อ	ข้อที่
1. การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และ แนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	9	1,2,3,4,5,6,7,8,9
2. จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา และ จิตวิทยาให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์และ พัฒนาผู้เรียน ตามศักยภาพ	12	14,15,17,18,19,20,21,22,23,63,64,65
3. หลักสูตร ศาสตร์การสอน และเทคโนโลยี ดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้	27	10,12,13,16,45,46,47,48,50,51,52,53,54,56,58,59,60,61,62,66,67,68,70,71,72,73,74
4. การวัด ประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัย เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน	21	11,24,25,26,27,28,29,30,31,32,33,34,35,36,37,38,39,49,55,57,69
5. การออกแบบและการดำเนินการเกี่ยวกับ งานประกันคุณภาพการศึกษา	5	40,41,42,43,44
รวม		74

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหา ด้านการนำไปใช้ โดยให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการประเมินใน 5 มิติ ได้แก่ มิติที่ 1 การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และ แนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1,2,3,4,5,6,7,8,9 มิติที่ 2 จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา และ จิตวิทยาให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์และ พัฒนาผู้เรียน ตามศักยภาพ จำนวน 12 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 14,15,17,18,19,20,21,22,23,63,64,65 มิติที่ 3 หลักสูตร ศาสตร์การสอน และเทคโนโลยี ดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ จำนวน 27 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 10,12,13,16,45,46,47,48,50,51,52,53,54,56,58,59,60,61,62,66,67,68,70,71,72,73,74 มิติที่ 4 การวัด ประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัย เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน จำนวน 21 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 11,24,25,26,27,28,29,30,31,32,33,34,35,36,37,38,39,49,55,57,69 และมิติที่ 5 จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 40,41,42,43,44 เป็นข้อสอบที่มีเนื้อหาครอบคลุมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่า IOC ของแบบทดสอบด้านการนำไปใช้

ข้อที่	ค่า IOC	ความยากง่าย	อำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่า IOC	ความยากง่าย	อำนาจจำแนก
1	0.33	0.96	0.36	38	1.00	0.32	0.28
2	0.67	0.92	0.34	39	1.00	0.54	0.29
3	0.67	0.96	0.29	40	1.00	0.73	0.32
4	1.00	0.84	0.34	41	0.67	0.32	0.35
5	0.67	0.94	0.46	42	0.67	0.63	0.45
6	0.67	0.98	0.32	43	0.33	0.26	0.19
7	1.00	0.93	0.34	44	0.33	0.38	0.34
8	0.67	0.92	0.37	45	1.00	0.27	0.38
9	0.33	0.97	0.31	46	1.00	0.40	0.25
10	1.00	0.39	0.31	47	1.00	0.79	0.41
11	0.67	0.73	0.17	48	1.00	0.68	0.30
12	1.00	0.47	0.34	49	0.67	0.54	0.17
13	0.00	0.53	-0.04	50	0.67	0.34	0.20
14	1.00	0.28	0.28	51	1.00	0.87	0.41
15	1.00	0.37	0.24	52	1.00	0.30	0.28
16	0.33	0.98	0.32	53	1.00	0.78	0.25
17	0.00	0.24	0.14	54	0.67	0.19	0.29
18	0.00	0.21	-0.09	55	1.00	0.81	0.35
19	1.00	0.80	0.24	56	1.00	0.48	0.31
20	0.33	0.90	0.35	57	0.33	0.11	0.29
21	1.00	0.49	0.31	58	0.67	0.86	0.39
22	0.00	0.90	0.01	59	0.67	0.19	0.30
23	1.00	0.27	0.26	60	0.67	0.80	0.39
24	0.33	0.92	0.44	61	1.00	0.59	0.26
25	0.67	0.90	0.42	62	1.00	0.50	0.25
26	1.00	0.74	0.27	63	0.33	0.15	0.26
27	1.00	0.62	0.23	64	0.33	0.30	0.16
28	1.00	0.64	0.23	65	1.00	0.45	0.37
29	1.00	0.72	0.39	66	1.00	0.59	0.18
30	1.00	0.25	0.31	67	1.00	0.32	0.18
31	1.00	0.53	0.29	68	1.00	0.61	0.26

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่า IOC ของแบบทดสอบด้านการนำไปใช้ (ต่อ)

ข้อที่	ค่า IOC	ความยากง่าย	อำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่า IOC	ความยากง่าย	อำนาจจำแนก
32	1.00	0.30	0.29	69	1.00	0.79	0.44
33	1.00	0.45	0.23	70	1.00	0.70	0.26
34	1.00	0.80	0.30	71	0.67	0.73	0.37
35	0.00	0.19	0.17	72	0.67	0.85	0.42
36	0.67	0.46	0.17	73	1.00	0.86	0.49
37	1.00	0.55	0.29	74	0.00	0.70	0.00

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา ของแบบทดสอบความรู้และประสบการณ์วิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพครู ด้านด้านการนำไปใช้ จำนวนแบบทดสอบทั้งหมด 74 ข้อ พบว่า ข้อที่สามารถใช้ได้ มีทั้งหมด 40 ข้อ ได้แก่ ข้อ 10,12,14,15,19,21,23,26, 28,29,30,31,32,33,34,37,38,39,40,41,42,44,45,46,47,48,50,,52,53,55,56,60,61,62,65,68,69,70,71 เป็นข้อสอบที่สามารถนำมาใช้กับกลุ่มเป้าหมาย และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ คือ 0.84

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบทั้ง 40 ข้อ วิเคราะห์ด้วยค่าความเชื่อมั่น ใช้สูตร KR-20 ของ Kuder Richardson

จำนวนข้อสอบ	40
จำนวนผู้ตอบแบบทดสอบ	30
ผลรวม pq	8.65
ค่าความแปรปรวน (S^2)	48.39
ค่าความเชื่อมั่น KR-20	0.84

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบทั้งฉบับ จำนวน 40 ข้อ ผลรวมของผู้ที่ทำแบบทดสอบมาตรฐานวิชาชีพครูของครุสภา ด้านการวิเคราะห์สำหรับผู้เตรียมสอบใบประกอบวิชาชีพครู จำนวน 30 คน วิเคราะห์ ด้วยค่าความเชื่อมั่น ใช้สูตร KR-20 ของ Kuder Richardson เท่ากับ 0.84 ($pq = 8.65$ และ $S^2 = 48.39$)

อภิปรายผลการวิจัย (Discussion)

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย เรื่องการพัฒนาแบบทดสอบมาตรฐานความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2562 ด้านการนำไปใช้ สำหรับผู้เตรียมสอบใบประกอบวิชาชีพครู ผู้วิจัยมีประเด็นอภิปรายผล ตามผลการศึกษา คือ แบบทดสอบความรู้และประสบการณ์วิชาชีพด้านการนำไปใช้ มีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัย

เลือกตอบ 5 ตัวเลือก มีค่าดัชนีความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.25 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.45 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ คือ 0.84 โดยมีค่าดัชนีความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นที่อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม ทำให้แบบทดสอบนี้สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินความพร้อมของผู้เตรียมสอบประกอบวิชาชีพครูได้ และดำเนินการจัดทำแบบทดสอบโดยคณะผู้วิจัย ซึ่งมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาแบบทดสอบ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ มารุต พัฒนาผล (2564) แนวทางการยกระดับคุณภาพในการประกอบวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาในอนาคต สอดคล้องกับ พิมพ์ทอง สังสุทธิพงศ์ และคณะ (2567, 779-792) ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบทดสอบความรู้และประสบการณ์วิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพครู ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน พบว่า แบบทดสอบความรู้และประสบการณ์วิชาชีพด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน มีค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อ อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.2 – 1.00 และค่าความเที่ยงของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.75 โดยผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบที่มีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัย เลือกตอบ 4 ตัวเลือก ยังมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชัมชูดิน มามะ และคณะ (2566, 211-222) ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบวัดสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครู ของนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า แบบวัดสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครูของนักศึกษาวิชาชีพครู มีข้อคำถาม จำนวน 60 ข้อ จากทั้งสิ้น 62 ข้อ จำแนกเป็น 3 สมรรถนะ คือ 1) หลักสูตร 2) ศาสตร์การสอน และ 3) เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ทุกข้อมีค่าเท่ากับ 0.60 – 1.00 วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกด้วยวิธีการทดสอบค่าที่ t-test ได้ข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกจำนวน 50 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.927

สรุปผลการวิจัย (Conclusion)

ผลการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า แบบทดสอบมาตรฐานความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2562 ด้านการนำไปใช้ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีคุณภาพเหมาะสมต่อการนำไปใช้ประเมินความรู้ของผู้เตรียมสอบประกอบวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า แบบทดสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 แสดงให้เห็นว่าเนื้อหาแต่ละข้อสอบมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวัดอย่างเพียงพอ และได้รับการยืนยันว่าเหมาะสมต่อการประเมินความรู้ด้านการนำไปใช้สำหรับค่าความยากของข้อสอบอยู่ในช่วง 0.25 ถึง 0.80 ซึ่งเป็นช่วงที่ถือว่าเหมาะสม ทำให้แบบทดสอบประกอบด้วยข้อสอบ ทั้งระดับง่าย ปานกลาง และยากอย่างสมดุล นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกพบว่าอยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.45 บ่งชี้ว่าแบบทดสอบสามารถจำแนกผู้ที่มีระดับความรู้แตกต่างกันได้ในระดับที่น่าพอใจ และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยวิธีคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (KR-20) มีค่าเท่ากับ 0.84 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับสูง แสดงถึงความสม่ำเสมอภายในและความเที่ยงของแบบทดสอบโดยรวม

แบบทดสอบที่ได้รับการพัฒนาครั้งนี้มีคุณภาพในด้านความตรง ความยาก-ง่าย ความสามารถจำแนก และความเชื่อมั่นในระดับที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือประเมินความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ด้านการนำไปใช้ สำหรับผู้เตรียมสอบใบประกอบวิชาชีพครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการเพิ่มประเภทข้อสอบให้มีทั้งแบบปรนัย อัตนัย และข้อสอบสถานการณ์ ที่สอดคล้องกับบริบทของโลกในปัจจุบันและอนาคต

1.2 ควรศึกษาผลเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ครุศาสตร์ กับผู้ที่ศึกษา ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู

1.3 ควรพัฒนาแบบทดสอบในรูปแบบอื่นเพิ่มเติม เช่น ข้อสอบสถานการณ์จำลอง (Scenario-based) หรือข้อสอบแบบอัตนัยเพื่อให้สามารถประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยของการพัฒนาแบบทดสอบมาตรฐานความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ.2562 ด้านการนำไปใช้ตามมาตรฐานวิชาชีพครู

2.2 ควรมีการพัฒนาแบบวิเคราะห์ สังเคราะห์ วัดสมรรถนะวิชาชีพครูด้านประเมินค่าตาม มาตรฐานวิชาชีพครูโดยแยกเป็นวิชาเอก

เอกสารอ้างอิง (References)

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: อรุณสภาลาดพร้าว.

ชมชูติน มามะ, มัสดี แวดราแม และจิระวัฒน์ ต้นสกุล. (2566). การพัฒนาแบบวัดสมรรถนะครูด้านการ จัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครูของนักศึกษาครูที่มีการตรวจให้คะแนนแบบพหุวิภาค. *วารสาร ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*, 34(1), 211-222.

นริศรา เสือคล้าย. (2566). แนวทางการประเมินสมรรถนะนิสิตนักศึกษาครูตามมาตรฐานวิชาชีพครู. *ปัญญา*, 30(3), 1-17. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/panya-thjo/article/view/264450>

ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง รายละเอียดของมาตรฐาน ความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูตาม ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. (7 พฤษภาคม 2563). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 137 ตอนพิเศษ 109 ง หน้า 10.

พอล เมน (2564). *คู่มือสำหรับครูเกี่ยวกับ SOLO Taxonomy*. <https://www.structural-learning.com/post/what-is-solo-taxonomy>

พิชญ์สินี ชมภูคำ. (2553). *สถิติเพื่อการวิจัย*. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่: ส.การพิมพ์.

พิมพ์ทอง สังสุทธิพงษ์, อังษณิภรณ์ ศรีคำสุข, ประสิทธิ์ กะตะศิลา และวัลลภา พรหมท้าว. (2567). การพัฒนาแบบทดสอบความรู้และประสบการณ์วิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพครูด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน. *การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยพายัพร่วมกับเครือข่ายบริหารการวิจัยภาคเหนือตอนบน สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2567 ครั้งที่ 14*. (น. 779 - 792) มหาวิทยาลัยพายัพ, เชียงใหม่.

มารุต พัฒนาผล. (2564). *แนวทางการยกระดับคุณภาพในการประกอบวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาในอนาคต*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิค.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2562). *ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2563). *มาตรฐานวิชาชีพครู*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

Bloom, B. S. (1956). *Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals*. Longmans, Green.